

FØREORD

Denne boka er opphavleg skriven som pensumtekst for det språklege mellomfagsstudiet i nordisk språk ved Universitetet i Oslo, men ho kan også lesast som eit allment elementært utsyn over nordiske språk.

Bakgrunnen for den noko kryptiske tittelen er ein ambisjon om å sjå dei nordiske språka i forhold til geografisk nærliggjande språk, både dei som er lingvistisk nærskyldte og dei som ikkje er det. Å sjå dei nordiske språka i *nordisk* perspektiv vil då seie å sjå dei i forhold til språka i alle dei *nordiske landa*, og nordiske *land* og nordiske *språk* er på ingen måte omgrep som dekkjer kvarandre, som vi skal sjå (jf. kap. 1). Det nordiske perspektivet er altså primært geografisk eller areallingvistisk, for å seie det meir presist. Det germanske perspektivet er derimot primært genetisk, ettersom det her er snakk om språk med eit felles historisk opphav, men samtidig blir det også delvis areallingvistisk, ettersom dei germanske språka framleis stort sett er grannespråk også i geografisk forstand.

Eit viktig punkt i denne framstillinga er ei drøfting av tilhøvet mellom ulike modellar for framstilling av språkutvikling og språkslektskap (jf. særleg kap. 4.3). Det som har vore hovudsaka for meg i denne samanhengen, er å vise kor uheldig det er å gå ut frå stamtremodellen når ein skal dele inn dei moderne nordiske språka, og at ein staden bør ta utgangspunkt i den såkalla bølgeomodellen dersom ein vil få fram dei reelle skilnadene mellom nordiske språk i ulike historiske epokar.

Det overordna føremålet med boka er å plassere dei nordiske språka – og deriblant norsken – i ein større samanheng – å vise både det som er allment for

desse språka og det som særmerkjer kvart av dei. Dersom eg greier å auke interessa for og kunnskapen om slike emne hos dei som les boka, har eg nådd det som har vore målet mitt.

Den førre utgåva av denne boka – som også var den første – kom i 1998, og var som dei fleste førsteutgåver skjemd av ganske mange leie trykkfeil og andre mistak. Det er nok tvilsamt om eg no har greidd å rette alt som var gale sist gong, men eg håpar i alle fall at det er likare no. Bortsett frå feilretting er det ikkje gjort større endringar frå førsteutgåva.

Blindern, april 2002

Arne Torp